

MEMORIU DE PREZENTARE

"Planul de Mobilitate Urbană Durabilă a Orașului Borșa pentru perioada 2022-2030"

PENTRU EVALUAREA ADECVATĂ A EFECTELOR POTENȚIALE ASUPRA ARIILOR NATURALE PROTEJATE DE INTERES COMUNITAR CONFORM ORDINULUI MINISTERUL MEDIULUI ȘI PĂDURILOR 262/2020

Cuprins:

I. Descrierea succintă a PP și amplasarea acestuia în raport cu aria naturală protejată de interes comunitar	3
1.1 Descrierea succintă a PP	3
1.2 Contextul elaborării Planului de Mobilitate Urbană Durabilă a Orașului Borșa pentru perioada 2022-2030	4
1.3 Aspecte cheie: direcții de acțiuni, proiecte de dezvoltare a mobilității urbane, proiecte operaționale și proiecte organizaționale a mobilității urbane pentru Orașul Borșa.....	4
1.4 Relevanța strategiei de dezvoltare durabilă pentru implementarea strategiilor sectoriale și comprehensive pentru dezvoltarea Orașului Borșa	6
1.5 Situația actuală a aspectelor de mediu	13
1.6 Evaluarea modificărilor care decurg în urma implementării PP asupra obiectivelor de mediu	15
II. Numele și codul ariilor naturale protejate:	17
III. Prezența și efectivele/suprafețe acoperite de specii și habitate de interes comunitar în zona PP	19
IV. Legătura dintre PP și managementul conservării ariilor naturale protejate de interes comunitar	23
V. Estimarea impactului potențial al PP asupra speciilor și habitatelor din ariile naturale protejate de interes comunitar	23
Concluzie:	28

- **Descrierea succintă a PP și amplasarea acestuia în raport cu aria naturală protejată de interes comunitar**

.1 *Descrierea succintă a PP*

Denumirea proiectului/planului:

"Planul de Mobilitate Urbană Durabilă a Orașului Borșa pentru perioada 2022-2030"

Titular: **Primăria Orașului Borșa**

Adresa titularului:

- ❖ Adresă: Borșa, Str. Floare de colț, nr. 1A, județul Maramureș
- ❖ Tel. 0262-342.232
- ❖ Fax: 0262-342.864

România este localizată la contactul a două regiuni din Europa, respectiv Europa Centrală și Europa de Sud-Est, la distanțe aproximativ egale față de trei puncte cardinale (2.900 km față de Nord, Est și Vest) și aproximativ 1.000 km față de cel mai sudic punct.

Suprafața României este relativ mică, dar caracterizată de o diversitate de forme de relief, dispuse sub forma de amfiteatru față de arcul Carpaților, atât în zonele limitrofe acestora, cât și în centrul lui. Astfel, suprafața țării este ocupată în proporție de aproximativ 28% de munți, 42% dealuri și podișuri și 30% câmpii.

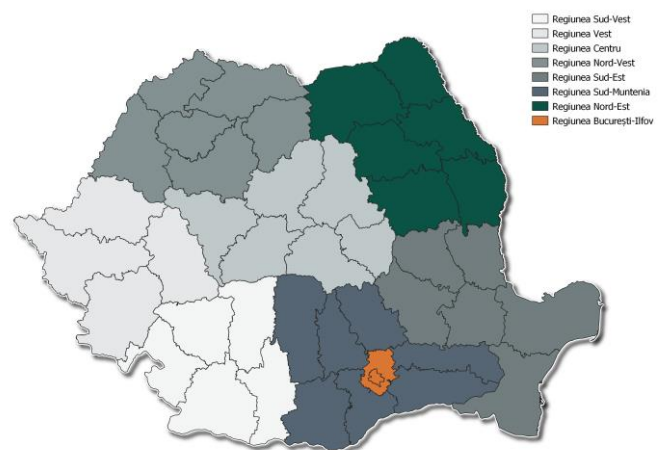
Datorită dispunerii radiare a reliefului în trepte, rețeaua hidrografică a României este foarte bogată, majoritatea râurilor convergând spre exteriorul arcului carpatic. Majoritatea râurilor de pe teritoriul național sunt tributare bazinului Dunării, care are o lungime de aproximativ 1.075 km pe teritoriul național.

Din punct de vedere biogeografic, România prezintă cea mai mare diversitate biologică din Europa, având pe teritoriul național 5 regiuni biogeografice, respectiv: continentală (cea mai comună), alpină (țările cu zone montane), panonică (atât în Ungaria, cât și în țările vecine din partea de vest), pontică (specifică României și Bulgariei), stepică (specifică doar României).

Orașul Borșa, cu coordonatele geografice 47°39'N 24°39'E, face parte din județul Maramureș, județ ce face parte din **Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest** alături de județele Bihor, Bistrița-Năsăud, Cluj, Satu Mare și Sălaj. Această regiune este localizată în Nord-Vestul României și este a patra regiune ca mărime, din cele 8 regiuni, cu o suprafață de 34.159 km². În cadrul regiunii, Județul Maramureș ocupă locul trei, cu **6.304 km²**. Pe primul loc este situat județul Bihor cu 7.544 km². La nivel național, județul Maramureș ocupă 2,64% din România, fiind situat pe locul 15.

Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest se învecinează la Nord cu Ucraina, la est cu Regiunea de dezvoltare Nord-Est, la Sud cu

Figura nr. 1 – Localizarea Regiunii Nord-Vest în România

Sursă: Prelucrarea consultantului

Regiunea de Dezvoltare Vest și cu Regiunea de Dezvoltare Centru și la Vest cu Ungaria. În ceea ce privește Orașul Borșa, acesta se învecinează cu la Nord cu **Ucraina**, la Vest cu UAT Moisei și Sud cu Parcul Național Munții Rodnei și la Est cu județul Suceava.

Regiunea Nord Vest este alcătuită din 15 municipii, 28 de orașe, 403 comune și 1.800 de sate. Municipiul cu cea mai numeroasă populație din regiune este **Municipiul Cluj**, reședința județului Cluj-Napoca. Acest municipiu este un **magnet la nivel teritorial**, beneficiind de **cel mai mare număr anual de turiști, având o economie competitivă la nivel regional**.

Județul Maramureș este alcătuit din **2 municipii, 11 orașe și 63 de comune**. Municipiile sunt: Baia Mare și Sighetu Marmăției.

Aria de implementare aferentă documentului strategic este Orașul Borșa.

.2 Contextul elaborării Planului de Mobilitate Urbană Durabilă a Orașului Borșa pentru perioada 2022-2030

Planul de Mobilitate Urbană Durabilă a Orașului Borșa are drept scop general crearea și dezvoltarea unui sistem de transport durabil, care să corespundă așteptărilor și nevoilor de mobilitate și accesibilitate a cetățenilor și mărfurilor, în cadrul unui mediu urban atractiv, sănătos și prietenos cu mediul înconjurător

Planul de Mobilitate al Orașului Borșa va include un set integrat de măsuri tehnice, de infrastructură, de politică și nelegislative menite să îmbunătățească performanța și eficacitatea din punctul de vedere al costurilor în ceea ce privește scopul și obiectivele specifice declarate, precum:

- Scăderea deplasărilor cu autoturismul personal;
- Asigurarea conectivității obiectivelor de interes public și a zonelor prin intermediul infrastructurii destinate transportul nemotorizat;
- Creșterea cotei modale a transportului nemotorizat;
- Verificarea potențialului urban prin amenajarea de spații pietonale și de promenadă;
- Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră generate de trafic;
- Asigurarea necesarului de parcuri de rezidență și în proximitatea obiectivelor de interes public.

Prin măsurile propuse se urmărește armonizarea viziunii propuse cu obiectivele strategice și direcțiile de acțiune prevăzute în Strategia de Dezvoltarea a Orașului Borșa pentru perioada 2022-2030, precum și direcțiile de dezvoltare prevăzute la nivel european, național, regional și județean.

În acest sens viziunea de dezvoltare a Orașului Borșa, care stă la baza Planului de Mobilitate Urbană Durabilă, este următoare: Dezvoltarea mobilității urbane durabile prin realizarea unui sistem de transport accesibil, integrat, eficient și sustenabil bazat pe utilizarea modurilor de deplasare prietenoase cu mediul în vederea îmbunătățirii calității vieții”.

.3 Aspecte cheie: direcții de acțiuni, proiecte de dezvoltare a mobilității urbane, proiecte operaționale și proiecte organizaționale a mobilității urbane pentru Orașul Borșa

În cadrul **direcției de acțiune cu privire la proiectele de dezvoltare**, sunt propuse proiectele focalizate pe crearea/reabilitarea/extinderea infrastructurii de transport, cuprinzând toate aspectele legate de: infrastructura stradală, crearea de soluții alternative de transport, sisteme park&ride, toate integrate într-un sistem unitar, care să asigure intermobilitatea mobilității durabile a orașului. Proiectele sunt următoarele:

Memoriu de prezentare pentru "Planul de Mobilitate Urbană Durabilă a Orașului Borșa pentru perioada 2022-2030"

- 1 Realizare variantă de ocolire centru Borșa prin :Str. Floare de Colț, Str. Ștrandului și Str. Vișeuului;
- 2 Zone de esplanadă de-a lungului râului Vișeu și Cisla;
- 4 Reabilitare pod, legătura dintre Strada Florilor și Strada Unirii;
- 5 Reabilitare pod și construire pasarelă pietonală peste Râul Cisla;
- 6 Reabilitare spațiu pietonal DN18 (Str. OMV Victoriei - Intrarea Doinei);
- 7 Reabilitare spațiu pietonal DN18 (Str. Ilei - Podurilor);
- 8 Reabilitare spațiu pietonal Strada 22 Decembrie 1989 și Strada Unirii;
- 9 Proiect Integrat - Reorganizare și reconfigurare rețea stradală;
- 10 Realizare Coridor de mobilitate urbană durabilă pe DN 18 pe direcția E – V;
- 11 Amenajare zona pietonală str .Decebal;
- 12 Modernizare străzi in zona Complex turistic- Str. Priseci, Brădet, Făget, Stibina, Fântâna, Vișeut, Cascada, Haiducilor;
- 13 Reabilitare parcare zonă centrală;
- 16 Modernizarea străzilor locale din Orașul Borșa;
- 22 "Proiect integrat - Transport ecologic în Orașul Borșa;
- 29 Proiect integrat - Amenajarea incintelor zonelor de locuire colectivă;
- 30 Reabilitarea/ modernizarea rețelei rutiere în zonele de extindere a intravilanului;
- 31 Extinderea, amenajarea și reabilitarea zonelor pietonale și shared-space din Orașul Borșa;
- 32 Reducerea emisiilor de CO2 în zona urbană prin construirea unui terminal intermodal de transport în zona Vest a Orașului Borșa;
- 34 Reabilitarea aleilor pietonale și a infrastructurii rutiere din incinta cartierelor rezidențiale.

În cadrul **direcției de acțiune cu privire la proiectele operaționale** au fost propuse măsuri de îmbunătățire a operaționalizării și ficționalizării transportului la nivelul orașului Borșa. Proiectele sunt următoarele:

- 3 Treceți de pieton semaforizate cu buton;
- 14 Amplasare stații de încărcare vehicule electrice - Parcare centrală;
- 15 Amenajare cu echipamente parcare zonă centrală;
- 17 "Construcție parcare de tip Park&ride– Complex Borșa;
- 18 Construcția unei parcări de tip Park&ride în zona de Vest a Orașului Borșa;
- 19 Amplasare stații de încărcare - Complex turistic Borșa;
- 20 Amenajare cu echipamente parcare - Complex turistic Borșa;
- 21 Amenajare stații inteligente de transport public;
- 23 Proiect integrat - Optimizarea transportului public urban;
- 25 Realizarea politică de parcare;
- 26 Realizare dispeccerat transport public local;
- 27 Sistem integrat de management al traficului;
- 28 Sistem integrat de management al transportului public;
- 33 Sistem integrat de management al parcarilor cu plată;
- 38 Smart School Bus - Achiziția de microbuze electrice și platformă de ride-sharing dedicată promovării soluțiilor de transport în comun pentru elevii din Orașul Borșa;
- 39 Aplicație de mobilitate urbană de tip „MaaS” (soluție integrată de facilitare a mobilității urbane ca serviciu) cu două componente: călători și marfă (inclusiv transporturi grele);
- 41 Sistem integrat de monitorizare a cicliștilor, planificarea rețelei de mobilitate alternativă în vederea comutării către transportul ecologic;
- 42 Rețea de parcări modulare a bicicletelor în principalele puncte de intrare, inclusiv supraveghere video;
- 43 Implementarea unor sisteme de reducere a vitezei în zonele identificate cu risc mare de accidente, prin introducerea de elemente active de calmare a traficului cu detecția vitezei de deplasare;

Memoriu de prezentare pentru "Planul de Mobilitate Urbană Durabilă a Orașului Borșa pentru perioada 2022-2030"

- 44 Consolidarea semnalizării rutiere statice, verticale și orizontale, în vederea creșterii siguranței circulației;
- 45 Studiu de trafic la nivelul Orașului Borșa pentru eficientizarea mobilității urbane;
- 46 Studiu de oportunitate pentru analiza soluțiilor de dezvoltare a ariei de acoperire a transportului public urban la nivelul Orașului Borșa;
- 47 Plan de organizare a circulației, în vederea creșterii accesibilității tuturor categoriilor de participanți la trafic, inclusiv pietoni și bicicliști;
- 48 Extinderea sistemului de monitorizare video la nivelul Orașului Borșa;
- 49 Dezvoltare infrastructura TIC (sisteme inteligente de management) în Orașul Borșa, Județul Maramureș”.

În cadrul **direcției de acțiune cu privire la proiectele organizaționale** au fost propuse măsuri de îmbunătățire organizațională la nivelul orașului Borșa.

- 35 Centru operațional integrat al mobilității urbane;
- 36 Promovarea conectivității și dezvoltării integrate la nivel național și regional;
- 37 Promovarea mobilității durabile la nivelul localității prin crearea infrastructurii specifice deplasărilor cu bicicleta (piste de biciclete) și pietonale (trotuare, treceri de pietoni);
- 50 Înființarea serviciului de transport public la nivelul Orașului Borșa.

.4 Relevanța strategiei de dezvoltare durabilă pentru implementarea strategiilor sectoriale și comprehensive pentru dezvoltarea Orașului Borșa

Dezvoltarea mobilității urbane durabile a orașului Borșa într-o manieră coerentă impune integrarea prevederilor **documentelor strategice** la nivel național, regional și județean proiectate la nivelul teritoriului, respectiv:

Strategiile, politicile și programele de dezvoltare durabilă, în profil teritorial, se fundamentează pe **Strategia de dezvoltare teritorială a României (SDTR)**, așa cum este prevăzut în Legea 350/2001 cu completările ulterioare. Strategia poartă subtitlul **România policentrică 2035** și reprezintă exercițiul de planificare a dezvoltării teritoriului național, pentru orizont de timp 2035.

Tabel 1 Corelarea SDTR cu PMUD Borșa

Măsuri SDTR relevante pentru Orașul Borșa	Relaționare cu PMUD 2022-2027
Extinderea și dezvoltarea infrastructurii de utilități publice în vederea conectării și asigurării accesului populației din zone urbane și zonele urbane funcționale la servicii de calitate	PMUD Borșa ia în considerare măsuri de dezvoltare/modernizare a rețelei de distribuție a gazelor în mediul urban (inclusiv branșarea noilor consumatori).
Asigurarea unei mobilități urbane crescute prin crearea unor sisteme integrate de transport care să gestioneze în mod eficient fluxurile de persoane	PMUD Borșa propune înființarea/dezvoltarea transportului public urban prin măsuri care să crească atractivitatea și durabilitatea serviciului, precum și măsuri de reabilitare și modernizare a străzilor orășenești.
Achiziționarea de mijloace ecologice de transport în comun;	PMUD Borșa susține investițiile destinate îmbunătățirii transportului public urban prin achiziționarea de material rulant electric/vehicule ecologice (EEV).
Reabilitarea și modernizarea zonelor pietonale și de promenadă în toate orașele din România ; Reabilitarea și modernizarea străzilor orășenești;	PMUD Borșa propune măsuri de modernizare a zonelor pietonale și a străzilor orășenești cu scopul creșterii atractivității deplasărilor pistoale și velo

Sursa: SDTR

Memoriu de prezentare pentru "Planul de Mobilitate Urbană Durabilă a Orașului Borșa pentru perioada 2022-2030"

Alte acțiunile propuse în cadrul SDTR care vizează și orașul Borșa sunt:

- 4.3.1.3 Măsură – Reabilitarea patrimoniului urban construit și punerea în valoare a identității arhitecturale
 - Acțiunea 8. Realizarea operațiunilor de restaurare și reabilitare a patrimoniului urban construit (monumente și ansambluri de arhitectură, arheologice etc.) cu precădere la nivelul orașelor care dețin obiective UNESCO și a celor cu concentrare foarte mare a patrimoniului construit cu valoare culturală de interes național, conform Legii nr. 5/2000
- 4.3.1.4 Măsură – Asigurarea accesului populației urbane la servicii de interes general
 - Acțiunea 1. Reabilitarea, modernizarea și dotarea serviciilor publice din mediul urban, inclusiv a unităților de primire a urgențelor, cu precădere a celor din orașele cu mai puțin de 50.000 de locuitori.
- 4.3.1.5 Măsură – Realizarea unei politici în domeniul locuirii
 - Acțiunea 4. Reabilitarea și reconversia siturilor industriale total sau parțial abandonate (brownfield), inclusiv a căilor ferate uzinale, și a fostelor unități militare din mediul urban în zonele rezidențiale sau în spații publice, cu precădere în prașele cu suprafețe extinse de acest tip.
- 4.3.1.10 Măsură – Crearea unei politici funciare adaptate la dinamicele urbane actuale
 - Acțiune 3. Remediere și reconversia funcțională a siturilor contaminate din mediul urban, cu precădere în orașele care dețin astfel de locații înregistrate în Inventarul Național al Siturilor Contaminate.
- 4.3.1.11 Măsură – Consolidarea rolului de centre locale al orașelor mici în vederea menținerii portofoliului urban al orașelor din zonele izolate
 - Acțiune 2. Înființarea de structuri asociative la nivelul sistemelor urbane formate din orașe mici și zona lor de polarizare și realizarea de investiții teritoriale integrate la nivelul acestora – Borșa – Vișeu de Sus.

Planului de amenajare a teritoriului național -PATN reprezintă documentul cu caracter director, care include sinteza programelor strategice sectoriale pe termen mediu și lung pentru întreg teritoriul țării.

Secțiunile Planului de Amenajare a Teritoriului Național sunt:

- ❖ Căi de comunicație, aprobată prin Legea nr. 363/21.09.2006 privind aprobarea planului de amenajare a teritoriului național, Secțiunea I - Rețele de transport
- ❖ Ape, aprobată prin Legea nr. 171/04.11.1997 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național, Secțiunea a II-a - Apă
- ❖ Zone protejate, aprobată prin Legea nr. 5/06.03.2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național, Secțiunea a III-a - Zone protejate
- ❖ Rețeaua de localități aprobată prin Legea nr. 351/06.07.2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național, Secțiunea a IV-a - Rețeaua de localități
- ❖ Zone de risc natural, aprobată prin Legea nr. 575/22.10.2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național, Secțiunea a V-a - Zone de risc natural.
- ❖ Zone turistice, aprobată prin Legea nr. 190/26.05.2009 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național, Secțiunea a VI-a - Zone cu resurse turistice
- ❖ Infrastructura pentru educație - Planul de amenajare a teritoriului național, Secțiunea a VII-a - Infrastructura pentru educație, neaprobată.
- ❖ Dezvoltarea rurală - Planul de amenajare a teritoriului național, Secțiunea a VIII-a - Zone rurale

Conform PATN Secțiunea a IV-a (NUTS 3 la nivel european): Orașul Borșa este o localitate urbană de rang III.

Memoriu de prezentare pentru "Planul de Mobilitate Urbană Durabilă a Orașului Borșa pentru perioada 2022-2030"

Pe plan național, **Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030**¹ este structurată pe trei piloni (echitate socială, creștere economică și mediu) și include **17 obiective de dezvoltare durabilă**, care transpun obiectivele **Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă** asumată de statele membre ONU, cu ținte aferente:

Figură 2 Obiectivele de dezvoltare durabilă cuprinse în Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030

Sursa: Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030, 2018

Pentru anul 2020 obiectivul se referă la asigurarea funcționării eficiente și în condiții de siguranță a sistemului energetic național, atingerea nivelului mediu actual al UE în privința intensității și eficienței energetice; îndeplinirea obligațiilor asumate de România în cadrul pachetului legislativ „Schimbări climatice și energie din surse regenerabile” și la nivel internațional în urma adoptării unui nou acord global în domeniu; promovarea și aplicarea unor măsuri de adaptare la efectele schimbărilor climatice și respectarea principiilor dezvoltării durabile.

Obiectivul stabilit de documentul strategic **pentru anul 2030** propune alinierea la performanțele medii ale UE privind indicatorii energetici și de schimbări climatice; îndeplinirea angajamentelor în domeniul reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră în concordanță cu acordurile internaționale și comunitare existente și implementarea unor măsuri de adaptare la efectele schimbărilor climatice.

În domeniul transporturilor obiectivele sunt următoarele:

- ❖ Obiectiv general SDD/UE: *Asigurarea că sistemele de transport să satisfacă nevoile economice, sociale și de mediu ale societății, reducând, în același timp, la minimum impactul lor nedorit asupra economiei, societății și mediului.*
- ❖ Orizont 2020. Obiectiv național: *Atingerea nivelului mediu actual al UE în privința eficienței economice, sociale și de mediu a transporturilor și realizarea unor progrese substanțiale în dezvoltarea infrastructurii de transport.*
- ❖ Orizont 2030. Obiectiv național: *Apropierea de nivelul mediu al UE din acel an la toți parametrii de bază ai sustenabilității în activitatea de transporturi.*
- ❖ Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030 conține și alte provocări cruciale a căror obiective pot fi îndeplinite la nivelul Orașului Borșa și prin implementarea Planului de Mobilitate Urbană Durabilă.

În contextul legislativ european privind combaterea schimbărilor climatice și tranziția energetică se are în vedere creșterea nivelului de ambiție pentru reducerea emisiilor, creșterea ponderii surselor regenerabile de energie, a măsurilor de eficiență energetică și a nivelului de interconectivitate a rețelelor electrice. În aprilie 2020 a fost lansat **Planul Național Integrat Energie și Schimbări Climatice (PNIESC)** care constituie o

¹ Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030, adoptată de Guvernul României în ședința din 9 noiembrie 2018, prin HG nr. 877/2018;

Memoriu de prezentare pentru "Planul de Mobilitate Urbană Durabilă a Orașului Borșa pentru perioada 2022-2030"

obligatie a statelor membre, conform Regulamentului privind Guvernanța Uniunii Energetice, prin care acestea își elaborează strategii de politici energie-climă pe 10 ani, începând cu perioada 2021-2030.

Planul Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice 2021-2030 stabilește obiective naționale pe următoarele 5 dimensiuni:

Tabel 2 Dimensiuni PNIESC

Obiective strategice în domeniul transporturilor	Corelarea cu PMUD Borșa
Dezvoltarea unei strategii sectoriale privind reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	PMUD Borșa propune un pachet integrat de măsuri de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră, nu sunt prevăzute măsuri separate.
Reducerea transportului rutier	PMUD Borșa vizează acest obiectiv strategic prin implementarea măsurilor prevăzute fiind în strânsă coroborare cu lista de proiecte propuse.
Utilizarea autovehiculelor prietenoase mediului	PMUD Borșa propune măsuri de încurajare a utilizării de vehicule prietenoase cu mediul prin proiecte de realizare a infrastructurii de încărcare a acestora, achiziționarea vehiculelor electrice la nivelul administrației publice, și achiziționarea de autobuze electrice.
Sisteme de transport inteligent (STI)	La nivelul PMUD Borșa se propune implementarea unui sistem de management inteligent al traficului și al transportului în comun.
Dezvoltarea Transportului Intermodal	Se vor realiza stații de bike-sharing în stațiile de transport în comun pentru promovarea utilizării a mai multe moduri de transport.
Încurajarea și promovarea transportului nemotorizat	În cadrul Planului de Mobilitate Urbană Durabilă a Orașului Borșa sunt prevăzute intervenții cu privire la realizarea zonelor de esplanadă pe malul Râului Vișeu, crearea de shared-space, și crearea de piste de biciclete unde infrastructura permite.

Sursa: Planul Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice 2021-2030

Planul de Dezvoltare Regională Nord Vest 2021 – 2027 realizat de către ADR Nord Vest, este principalul document de planificare elaborat la nivel regional și reflectă politicile de dezvoltare relevante la nivel național în raport cu nevoile specifice la nivel de regiune, dar și cu direcțiile strategice de politică ale celorlalți principali finanțatori ai programelor de dezvoltare aferente regiunii respective².

Obiectivul general definit în cadrul Planului de Dezvoltare Regională Nord Vest 2021 – 2027 se referă la „creșterea inteligentă și sustenabilă a economiei regionale, valorificând diversitatea locală și stimulând inovarea, în vederea diminuării disparităților intra și interregionale și creșterea standardului de viață” și se bazează pe 5 obiective specifice, a căror îndeplinire se realizează prin instrumentul financiar Programul Regional 2021 – 2027, care reprezintă cea mai importantă sursă de finanțare din fonduri europene de la nivel regional.

Tabel 3 Corelarea obiectivelor specifice din PDR 2021 – 2027 cu Axele prioritare aferente PR 2021 – 2027 pentru Regiunea Nord Vest

Obiectiv specific PDR 2021 – 2027	Axă prioritară PR Nord Vest 2021 – 2027
Obiectivul specific 1 - Economie competitivă bazată pe inovare și Digitalizare	Axa prioritară 1 – O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice
Obiectivul specific 2 - Capital uman și social dezvoltat	Axa prioritară 2 – O regiune cu localități SMART
Obiectivul specific 3 - Cadru de viață sustenabil, autentic și atractiv	Axa prioritară 6 – O regiune educată
Obiectivul specific 4 - Mediu natural valorificat responsabil	Axa prioritară 3 – O regiune cu orașe prietenoase cu mediul

² Sursa: <https://www.nord-vest.ro/>;

Memoriu de prezentare pentru "Planul de Mobilitate Urbană Durabilă a Orașului Borșa pentru perioada 2022-2030"

Obiectiv specific PDR 2021 – 2027	Axa prioritară PR Nord Vest 2021 – 2027
Obiectivul specific 5 - Conectivitate fizică și digitală ridicată	Axa prioritară 4 – O regiune cu mobilitate urbană multinodală sustenabilă Axa prioritară 5 – O regiune accesibilă

Sursa: Prelucrarea consultantului, sursa: PDR și PR 2021 – 2027

A fost aprobată în 2021 **Strategia Regională de Mobilitate Urbană Durabilă și Orașe Inteligente a Regiunii NORD-VEST 2021-2027** care reflectă politicile de dezvoltare relevante la nivel național în raport cu nevoile specifice la nivel de regiune, dar și cu direcțiile strategice de politică ale celorlalți principali finanțatori ai programelor de dezvoltare aferente regiunii respective .

În anul 2030, Regiunea de Dezvoltare Nord Vest se prezintă ca un teritoriu inteligent susținut de o rețea de orașe interconectate și inovatoare, care folosesc tehnologia pentru facilitarea dezvoltării durabile. Astfel, inovarea, relația între administrație și cetățeni și grija pentru utilizarea eficientă a resurselor reprezintă cheia în progresul regiunii.

Planul de acțiune prevăzut în cadrul documentului strategic cu privire la dezvoltarea mobilității urbane durabile vizează atingerea obiectivului strategic 2 - *Acces facil la oportunități și servicii, susținut de o infrastructură de comunicații și transport performantă și reziliență* prin următoarele obiective specifice:

OS6 Sistem de transport optimizat continuu care susține deplasările cu emisii reduse - Acest obiectiv are la bază prioritățile stabilite prin planurile de mobilitate urbană durabilă. Astfel, TIC este folosită în primul rând pentru a optimiza și crește atractivitatea mijloacelor de transport cu emisii reduse dar și pentru a putea facilita un schimb de comportament în rândul populației, tranziția de la autoturismul personal către transportul public și mersul cu bicicleta sau pe jos.

OS7. Infrastructură de transport performantă care asigură condiții optime pentru mijloace de transport eficiente și cu impact redus asupra mediului - Acest obiectiv vizează ameliorarea conectivității intraregionale, dar și în relație cu restul Europei. Astfel, se are în vedere completarea rețelei de autostrăzi și drumuri expres, incluse în MPGT și modernizarea sistemului de cale ferată. Pentru a crește conectivitatea în zonele metropolitane/ zonele urbane funcționale, se are în vedere și dezvoltarea unor coridoare verzi-albastre în lungul cursurilor de apă, dedicate mobilității active. De asemenea, în cazul conturbațiilor se are în vedere dezvoltarea sistemelor de transport public care să asigure legături, nu doar în interiorul orașelor, ci și cu orașele învecinate.

Finanțările acordate în cadrul Programelor Regionale în perioada 2021-2027 vor fi condiționate de elaborarea strategiilor de specializare inteligentă la nivel regional.

În ceea ce privește PR Nord Vest 2021 – 2027, intervențiile propuse în cadrul Priorităților:

5. „Dezvoltarea mobilității urbane durabile”;

8: „Creșterea conectivității regionale și a siguranței pe drumurile publice”, sunt următoarele³:

Tabel 4 Acțiuni PR Nord Vest 2021-2027

Acțiuni din POR	Tipuri de activități propuse	Grup țintă
OS b (viii) Promovarea mobilității urbane multimodale sustenabile, ca parte a tranziției către o economie cu zero emisii nete de carbon		
a) Utilizarea crescută a transportului public și a altor forme de mobilitate urbană ecologice	- Dezvoltarea infrastructurii pentru deplasări nemotorizate: dezvoltarea, extinderea infrastructurii pentru mersul cu bicicleta, amenajarea de zone pietonale, zone semi-pietonale, introducerea de sisteme de bike-sharing, sisteme de monitorizare etc.; - Dezvoltarea și optimizarea sistemelor de transport public, inclusiv prin investiții în material rulant, mijloace de transport și infrastructura necesară acestora, inclusiv depouri, stații de autobuz, stații intermodale pentru transportul public, soluții de tip park & ride;	Autorități publice Locuitori IMM

³ Conform versiunii draft 3 publicate pe site-ul <https://www.nord-vest.ro/regio-2021-2027/>

Memoriu de prezentare pentru "Planul de Mobilitate Urbană Durabilă a Orașului Borșa pentru perioada 2022-2030"

Acțiuni din POR	Tipuri de activități propuse	Grup țintă
	<p>- Dezvoltarea coridoarelor de mobilitate urbană durabilă, prin dezvoltarea unor trasee dedicate cu prioritate transportului public de călători, inclusiv a benzilor prioritare pentru transportul în comun, a liniilor de tramvai- acolo unde este cazul, reconfigurarea fluxurilor de circulație prin stabilirea de sensuri unice, reconfigurarea spațiilor prin includerea infrastructurii pentru deplasări nemotorizate – piste de bicicliști, zone pietonale care să asigure legătura între stațiile de transport în comun sau accesul pietonilor la coridorul de mobilitate, toate acestea în conformitatea cu soluțiile identificate și validate în cadrul Planurilor de Mobilitate Urbană Durabilă aprobate la nivelul fiecărei autorități publice locale/ zone metropolitane/ zone urbane funcționale. Coridorul de mobilitate urbană durabilă reprezintă o circulație importantă, nouă sau în curs de reconfigurare, din rețeaua stradală care include cel puțin următoarele elemente: transport public cu bandă prioritară, piste pentru biciclete sau pietonal – inclusiv vegetație de aliniament și mobilier urban/ terase. Astfel, coridoarele de mobilitate pot include intervenții în modernizarea, reabilitarea, extinderea infrastructurii rutiere utilizate prioritar de transportul public urban curat de călători, crearea, modernizarea, reabilitarea, extinderea de benzi separate, folosite exclusiv pentru mijloacele de transport public de calatori; configurarea, reconfigurarea infrastructurii rutiere pe străzile urbane deservite de transportul public de călători, pentru prioritizarea transportului public de călători, cu bicicleta și pietonal, accesibilizarea infrastructurii de transport pentru toate categoriile de persoane;</p> <p>- Dezvoltarea de infrastructuri pentru combustibili alternativi;</p> <p>- Dezvoltarea sistemelor de management a mobilității urbane, cum ar fi sisteme de management al traficului, aplicații "mobility as a service", etc.</p>	
<p>OS c (ii) Dezvoltarea și creșterea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere</p>		
<p>a) Construirea/ reabilitarea legăturilor rutiere secundare către rețeaua rutieră și nodurile TEN-T</p>	<p>- Sunt încurajate măsurile de instalare a perdelelor forestiere și măsurile de asigurare a conectivității laterale pentru speciile de carnivore mari, ungulate sălbatice, dar și amfibieni, reptile sau mamifere mici (de exemplu: pasaje, tunele, casete betonate, canale pentru amfibieni etc.) așa cum vor fi identificate prin studiile de evaluare a impactului asupra mediului ale viitoarelor proiecte.</p>	<p>Autorități publice</p>
<p>b) Soluții pentru creșterea siguranței traficului</p>	<p>- Implementarea soluțiilor prevăzute în studiile de trafic, în linie cu Strategia Națională pentru Siguranța Rutieră, cum ar fi: pasaje, sensuri giratorii, măsuri de siguranță a traficului (inclusiv de prevenire a incidentelor/ accidentelor cauzate de fauna sălbatică, de exemplu: pasaje tunele, casete betonate, canale pentru amfibieni etc.), investiții destinate siguranței rutiere pentru pietoni și bicicliști), pentru localitățile urbane și pentru infrastructură județeană, pe sectoare rutiere aflate în proprietate/ administrarea UAT, inclusiv echipamente pentru îmbunătățirea siguranței traficului.</p>	<p>Autorități Publice</p>
<p>c) Îmbunătățirea transportului județean de călători</p>	<p>- Achiziționare de material rulant pentru conectare inter-urbană pentru creșterea mobilității forței de muncă. Sunt vizate achiziții de mijloace de transport în comun pentru deplasarea forței de muncă pe rețeaua rutieră județeană.</p>	<p>Autoritățile publice Populația vizată de proiecte</p>

Sursa: PR Nord – Vest 2021 – 2027, <https://www.nord-vest.ro/regio-2021-2027/>

Strategia de Specializare Inteligentă a Regiunii de Dezvoltare Nord-Vest 2021 – 2027⁴ are ca obiectiv transformarea economică prin inovare, bazându-se pe acele sectoare, activități economice care au potențial, dar și pe rezultatele activității de cercetare-dezvoltare. Totodată sunt luate în considerare resursele unice, provocările globale și competitivitatea industrială europeană, tendințele globale, dar și contextul regional,

⁴ Sursa: www.nord-vest.ro; Strategia de Specializare Inteligentă 2021 – 2027, Regiunea de Dezvoltare Nord – Vest;

Memoriu de prezentare pentru "Planul de Mobilitate Urbană Durabilă a Orașului Borșa pentru perioada 2022-2030"

național și european. Prin domeniile și nișele de specializare în care se va investi în perioada următoare de programare se urmărește fructificarea potențialelor economice de competitivitate de la nivel regional prin valorificarea rezultatelor cercetărilor științifice, orientarea lor către business și finalitate economică.

Viziunea strategică pentru Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest vizează *intrarea acesteia, până în 2034, în topul celor mai inovative regiuni din Europa Centrală și de Est, prin îmbunătățirea performanței activităților de cercetare-inovare și valorificarea rezultatelor în scopul creșterii veniturilor, a numărului locurilor de muncă și a standardului de viață, luând în considerare principiile unei economii verzi și sustenabile.* Domeniile de specializare inteligentă identificate la nivelul Regiunii Nord Vest sunt:

Tabel 5 Corelarea obiectivelor din Strategia de Specializare inteligentă 2021 – 2027 cu domeniile de specializare inteligentă identificate pentru Regiunea Nord Vest

Pilon	Obiectiv	Domenii de specializare inteligentă
Pilon I - Inovare pentru sănătate și bunăstare	Sprrijinirea inovării în domenii cu tradiție în regiune, în vederea soluționării unor provocări societale legate de calitatea vieții	Sănătate Agroalimentar Cosmetice și suplimente alimentare
Pilon II – Dezvoltarea sectoarelor emergente	Valorificarea rezultatelor din cercetare – dezvoltare bazate pe tehnologii noi, în vederea dezvoltării unor activități economice emergente, de nișă, în concordanță cu tendințele globale	Materiale noi Tehnologii de producție avansate
Pilon III – Transformare digitală: Agenda digitală regională	Digitalizarea economiei și societății, sprijinită de tranziție către inovare a sectorului TIC	Tehnologia Informației și Comunicațiilor

Sursa: Strategia de Specializare Inteligentă a Regiunii de Dezvoltare Nord – Vest, versiune consultativă

Planul de amenajare a Teritoriului Județean Maramureș

Planul de amenajare a teritoriului județean este elaborat în baza legii 350/2001 cu actualizările și completările ulterioare, activitatea de amenajare a teritoriului având următoarele obiective principale:

- dezvoltarea economică și socială echilibrată a regiunilor și zonelor, cu respectarea specificului acestora;
- îmbunătățirea calității vieții oamenilor și colectivităților umane;
- gestionarea responsabilă a resurselor naturale și protecția mediului;
- utilizarea rațională a teritoriului.

În prezent Planul de Amenajare a teritoriului județului Maramureș se află în faza de actualizare, în data de 24.03.2022 a fost semnat contractul de servicii de actualizare a PATJ-ului. Documentul va avea în vedere structura socio-demografice și a activităților economice, contextul teritorial interjudețean, regional și național, direcțiile și prioritățile de dezvoltare a județului în plan teritorial, pe o perioadă de maxim 10 ani, stabilite în baza diagnosticului prospectiv, urmărind să se asigure eliminarea/reducerea decalajelor de dezvoltare. Totodată, documentul va avea un plan de acțiune pentru implementarea prevederilor planului- politici publice teritoriale, programe și proiecte, măsuri de organizare în timp, precizarea responsabilităților și a surselor de finanțare, a politicilor publice, programelor și proiectelor de investiții publice necesare dezvoltării durabile și competitive a teritoriului.

Planul Județean de Gestionare a Deșeurilor⁵ (PJGD), este un document strategic care clarifică, organizează și ordonează eforturile și prioritățile Consiliului Județean și, în mod indirect, ale tuturor părților implicate în procesele de management al deșeurilor. Scopul PJGD Maramureș rezidă în stabilirea cadrului general pentru asigurarea unui sistem durabil de gestionare a deșeurilor, care să asigure îndeplinirea ȳntelor și obiectivelor prevăzute la nivel național și european.

⁵ Sursa: <https://www.cjmaramures.ro/dezvoltare/strategii/mediu>

Planul Strategic Instituțional⁶ este un document de management și de programare bugetară internă, pe termen scurt și mediu. Vizează utilizarea eficientă a resurselor financiare, având la bază obiective, programe, rezultate și indicator.

Strategia de dezvoltare a orașului Borșa-Maramureș

Strategia de dezvoltare durabilă a orașului Borșa are ca obiectiv general îmbunătățirea continuă a calității vieții prin asimilarea conceptului de SMART City și răspunde măsurilor de dezvoltare prevăzute în cadrul Strategiei Regionale de Mobilitate Urbană Durabilă și Orașe Inteligente a Regiunii NORD-VEST 2021-2027. Documentul strategic se bazează pe șase piloni de dezvoltare, respectiv:

- ❖ Mobilitate inteligentă
- ❖ Locuire inteligentă
- ❖ Economia inteligentă
- ❖ Guvernanța inteligentă
- ❖ Sistemul de transport dezvoltat
- ❖ Locuire și dezvoltare urbană
- ❖ Mediu inteligent

.5 Situația actuală a aspectelor de mediu

Clima

Din punct de vedere climatic, teritoriul este caracterizat de un climat temperat continental cu veri călduroase, ierni friguroase, precipitații bogate, cu mici diferențe între zonele de munte, cele de câmpie și deluroase. Temperaturile medii anuale sunt cuprinse între 3,8 și 10,4°C, repartiția precipitațiilor este inegală, cu cantități minime de circa 550 mm în zonele joase și maxime de 1.500 mm în zona montană. Persistența stratului de zăpadă însumează 85 de zile în zonele joase și 170 de zile în zona montană.

Flora și fauna

Vegetația este influențată de înălțimea relativ mare a munților Rodnei și Maramureșului, fiind asigurate condiții optime pentru pădurile de conifere și pajiști alpine. Varietatea formelor de relief, particularitățile climei și natura diferită a rocilor au determinat o vegetație bogată și variată, cu unele particularități proprii, intervenind astfel o diferențiere pe etaje și subetaje de vegetație:

Etajul alpin este bine conturat în Munții Rodnei și Maramureșului. Acest etaj începe la 1.900 m, însă coboară adesea și sub această limită, în funcție de gradul de fragmentare al masivelor și de expoziția versanților. Principalele componente ale asociațiilor alpine sunt erbaceele și arbuștii târători. Flora de aici este deosebit de bogată.

Etajul subalpin începe să se contureze la altitudinea de 1.500-1.550 m odată cu apariția molidișurilor de limita și este definitivat fizionomic de către tufărișuri de jneapăn care urcă până pe culmi. Este caracterizat de întinse asociații de tufărișuri singure sau în alternanță cu pajiștile etajului superior. Specia dominantă o constituie jneapănul răspândit pe versanții nordici în Munții Maramureșului. În Munții Rodnei apare compact doar în rezervația Pietrosul Mare, pâlcuri de jnepenișuri s-au păstrat însă pe toți versanții abrupti ai văilor intramontane, în căldările glaciare.

Etajul boreal ocupă suprafețe întinse în Munții Rodnei și Munții Maramureșului, molidișurile ocupând toată suprafața împădurită a munților.

⁶ Sursa: <https://www.cjmaramures.ro/attachments/strategii/Plan%20Strategic%20Institutional.pdf>

Memoriu de prezentare pentru "Planul de Mobilitate Urbană Durabilă a Orașului Borșa pentru perioada 2022-2030"

Etajul nemoral este format din trei subetaje: subetajul pădurilor amestecate de rășinoase și fag, ocupă suprafețe întinse în Munții Rodnei, subetajul fagului acoperă un areal de altitudine între 600 m și 1600 m și subetajul gorunului, este un subetaj montan inferior ce apare în zona vestică a Munților Rodnei.

Flora este semnificativă datorită prezentei endemicele locale și carpatice, împreună cu o gamă largă de relicte glaciare. În interiorul parcului, pe teritoriul administrativ al orașului Borșa se află rezervația științifică Pietrosul Mare - categoria I - a IUCN (Uniunea Internațională pentru Conservarea Naturii), Ponorul, Peștera și Izbulul Izei - monumente ale naturii categoria a III - a IUCN și o rezervație naturală - Piatra Rea, categoria a IV - a IUCN.

În ceea ce privește fauna, putem spune că aceasta este foarte bogată ca număr și specii datorită varietății reliefului.

Fauna gurilor alpine este săracă în specii, caracteristic având mamifere precum capra neagră, pe lângă aceasta mai există și marmota de munte. Avifauna alpină și subalpină totalizează 34 de specii. În zonele calcaroase se întâlnește vipera comună. Pentru zona forestieră fauna este mai variată, fiind formată din specii de interes cinegetic, în care sunt cuprinse cocorul de mesteacăn, cocorul de munte, acvilele, cat și carnivore mari: ursul brun, rasul, lupul ș.a.

Râurile conțin o mare varietate de pești: clean, mreana, scoabar, știuca, biban și păstrăv.

Zăvoaiele și luncile râurilor adăpostesc păsări ce încântă auzul și văzul: cucul, ciocârlița, mierla, pupăza, coțofana, barza, rândunica și vrabia.

Aerul și calitatea aerului

Aerul reprezintă factorul de mediu natural cu cele mai evidente și mai importante implicații asupra sănătății omului. Consecințele aerului poluat asupra condițiilor de viață sunt multiple, de cele mai multe ori cu impact pe termen lung asupra sănătății populației.

Dintre acestea enumerăm o parte din cele care vizează activitățile cotidiene: atmosfera poluată creează disconfort prin imposibilitatea deschiderii ferestrelor și aerisirii încăperilor, a uscării rufelor în curte sau balcon, servirii mesei în curte, plimbărilor în aer liber, a jocului copiilor etc.

Supravegherea calității aerului în ansamblu, în județul Maramureș, se realizează sistematic prin măsurări automate și indicative, efectuându-se determinări ale concentrațiilor poluanților în aer și ale parametrilor meteo. În rețeaua județeană (care nu include zona Baia Mare) se efectuează analize ale calității precipitațiilor și pulberilor sedimentabile în 6 puncte.

Calitatea solurilor

Probele de sol sunt prelevate într-o rețea proprie, în care dispunerea în teren a punctelor de prelevare a probelor este realizată astfel încât să permită obținerea de informații asupra calității solului pe o suprafață cât mai întinsă din teritoriul județului.

Rezultatele obținute anterior releva concentrații semnificativ mai ridicate ale unor metale grele în sol în zonele aflate, în timp, sub impactul direct al surselor de poluare, comparativ cu alte zone monitorizate.

Calitatea apelor

În cadrul rețelei hidrografice din arealul administrativ de interes, locul cel mai important este ocupat de râul Vișeu. Afluenții acestuia în ordine cadastrală sunt: Fântânelelor, Negoiescu, Repedea, Pietroasa, Hotarelor, la care se mai adaugă Cercănelul și Cîsla.

Resursa de apă de suprafață în zona orașului Bursa are un stoc mediu anual, pe râul Vișeu în secțiunea stației hidrometrică Poiana Borșa de 117,18 milioane mc/an.

Gestionarea integrată a resurselor de apă se realizează prin activitățile cuprinse în „Programul unitar de activități de gospodărire a apelor” : monitoring, reglementare, îndrumare și control, inspecție, precum și prin alte activități specifice consacrate metodologic.

Evoluția stării ecologice a corpului de apă “Vișeu – Izvoare - cf. Vaser și afluenți” , reflectă impactul apelor uzate deversate ca urmare a activităților desfășurate în orașul Borșa/Baia Borșa, oglindită în secțiunea din aval de oraș (secțiunea Moisei) ce determină starea întregului corp de apă. Din punct de vedere al stării chimice, corpul de apă se încadrează în stare bună. Obiectivele social-economice din zona generează un impact semnificativ asupra calității corpului de apă, impact cu caracter permanent, direct și/sau difuz, sunt constituite, în principal, de infrastructura minieră din zona Baia Borșa, prin afluenții râului Cîsla și de evacuările de ape uzate provenite din sistemul hidroedilitar al localității Borșa.

Starea ecologică a corpului de apă Cîsla: Cîsla și afluenții este determinată de elementele biologice care sunt puternic influențate de fondul natural specific zonei miniere (Baia Borșa). Acest specific este reflectat și de starea chimică a corpului de apă, fiind încadrat în starea proastă, determinate fiind valorile analizate/măsurate la indicatorii cadmiu și plumb. Impactul semnificativ asupra corpului de apă este realizat de obiectivele de infrastructura miniera din zona Baia Borșa.

.6 Evaluarea modificărilor care decurg în urma implementării PP asupra obiectivelor de mediu

Ținând cont de diversitatea proiectelor incluse pentru atingerea obiectivelor strategice propuse prin *Planul de Mobilitate Urbană Durabilă a Orașului Borșa*, precum și de nivelul actual de detaliere al acestora, o descriere detaliată a modificărilor fizice care vor surveni ca urmare a implementării tuturor proiectelor, nu poate fi realizată la acest moment, ele urmând a fi detaliate ulterior în cadrul procedurilor de mediu care vor fi realizate pentru fiecare proiect în parte.

Efectele generate de desfășurarea activităților de transport asupra mediului sunt diverse și cuprinzătoare. Cele mai importante se referă la calitatea aerului, zgomot, schimbările climatice și consumul de resurse neregenerabile. Impactul asupra mediului privește reducerea poluării atmosferice și fonice, a emisiilor de gaze cu efect de seră și a consumului energetic, fiind necesară o atenție sporită către atingerea țintelor naționale și ale Comunității Europene în ceea ce privește atenuarea schimbărilor climatice.

Conform informațiilor primite de la APM Maramureș, în orașul Borșa nu sunt amplasate stații automate de monitorizare a calității aerului. În anul 2018 APM Maramureș a monitorizat, prin rețeaua manuală de monitorizare, următorii indicatori:

- Pulberi sedimentabile – valoare maximă 4,663 g/mp/lună;
- Azotați – valori situate între 0,170 și 3,225 mg/l
- Sulfați – valori situate între 0,029 mg/l și 1,099 mg/l.
- Cloruri – valori situate între 0,000 și 2,354 mg/l
- Amoniu – valori situate 0,000 și 1,036 mg/l.
- Nu au fost efectuate determinări de zgomot ambiant;

Un alt factor de poluare îl reprezintă Drumul Național DN18, care trece prin orașul Borșa, astfel locuințele ce sunt în zona lui pot fi afectate prin zgomot, praf și noxe. Orașul Borșa nu este prins în programul de supraveghere, deoarece la nivelul administrativ-teritorial nu există surse majore de poluare a aerului. Ca urmare a faptului că monitorizarea poluanților atmosferici nu a relevat depășiri ale valorilor limită, se poate afirma că nu se conturează zone critice sub aspectul poluării atmosferei.

Memoriu de prezentare pentru "Planul de Mobilitate Urbană Durabilă a Orașului Borșa pentru perioada 2022-2030"

Traficul de tranzit și de trecere pe axa principală DN18 este semnificativ și produce poluare atmosferică și fonică. Traficul greu traversează orașul prin zona centrală, fiind afectate trecerile de pietoni și accesul către punctele de interes ale orașului (școli, instituții etc.).

Volumul de trafic este cu mult peste capacitatea rețelei rutiere urbane, fapt ce determină aglomerație în zona centrală a localității chiar și în afara perioadelor de vârf, lucru ce conduce la poluare suplimentară.

Din punct de vedere al deplasărilor velo, la nivel local se identifică un flux foarte redus din cauza lisei infrastructurii dedicate deplasărilor cu bicicleta și al tramei stradale, foarte înguste.

În ceea ce privește modul de transport utilizat de cetățeni, implementarea proiectelor angajate în Scenariul S1, care promovează mijloacele de transport alternative, conduce la următoarea distribuție a călătoriilor pe moduri de transport:

Tabel 6 Evoluția distribuției călătoriilor pe moduri de transport

Mod de transport	2021	2027	2035
Mers pe jos	20%	20,1%	21,3%
Bicicleta	1%	1,1%	1,3%
Autoturism, motocicletă, camion	78%	77,7%	76,1%
Transport public	1%	1,1%	1,3%

După cum se observă din tabel, deplasările cu autoturismul propriu prezintă o scădere constantă, datorită comutării în special spre deplasările cu transportul public și bicicleta, Efectul este redus pe termen lung, deoarece în cazul prezentului scenariu nu se mai au în vedere alte intervenții, cu excepția celor aflate în implementare.

Din punct de vedere al disfuncționalităților identificate la nivelul Orașului Borșa în ceea ce privește impactul asupra mediului, sunt concluzionate următoarele:

Tabel 7 - Disfuncționalități și recomandări privind impactul asupra mediului

Disfuncționalitate	Recomandări	Punctaj
Gradul ridicat de poluare datorat flotei operatorilor de transport public	<ul style="list-style-type: none">Achiziționarea microbuzelor/autobuzelor prietenoase cu mediul (electrice/hibride)	5
Congestii de trafic	<ul style="list-style-type: none">Reorganizarea circulației, realizare parcări, extinderea sistemului de management al traficului și sistem de management al transportului public.	5
Procent ridicat de utilizare a autoturismelor personale	<ul style="list-style-type: none">Dezvoltarea sistemului de transport public la nivel localÎncurajarea populației cu privire la utilizarea mijloacelor de deplasare prietenoase cu mediul	3

Sursa: Prelucrare Consultant

În vederea stabilirii disfuncționalităților prioritare, s-a aplicat o metodologie similară cu cea pentru prioritizarea proiectelor, astfel: s-au acordat punctaje între 0 și 5 (0 reprezintă punctajul cel mai mic, iar 5 punctajul maxim), conform următorului algoritm:

- 0 dacă proiectul nu influențează indicatorul respectiv;
- 1 dacă proiectul are influențe doar la nivel periurban;
- 2 dacă proiectul are influențe doar la nivelul cartierelor;
- 3 dacă proiectul are influențe doar la nivel urban;
- 4 dacă proiectul are influențe doar asupra a doua nivele teritoriale;

Memoriu de prezentare pentru "Planul de Mobilitate Urbană Durabilă a Orașului Borșa pentru perioada 2022-2030"

- 5 dacă proiectul are influențe asupra tuturor nivelelor teritoriale.

Tabel 8 Analiză multicriterială infrastructură de transport

Cod proiect	Proiect	Eficiență economică	Accesibilitate	Siguranță	Mediu	Calitatea Vieții	Suma ponderată
1	Realizare variantă de ocolire centru Borșa prin: Str. Floare de Colț, Str. Ștrandului și Str. Vișeuului	3	5	4	3	3	3,8
2	Zone de esplanadă de-a lungului râului Vișeu și Cisla:	2	1	2	2	3	1,9
4	Reabilitare pod, legătura dintre Strada Florilor și Strada Unirii:	0	4	4	0	2	2,4
5	Reabilitare pod și construire pasarelă pietonală peste Râul Cisla	0	3	3	0	3	2,1
6	Reabilitare spațiu pietonal DN18 (Str. OMV Victoriei - Intrarea Doinei):	0	2	3	3	4	2,6
7	Reabilitare spațiu pietonal DN18 (Str. Ilei - Podurilor):	0	2	3	3	4	2,6
8	Reabilitare spațiu pietonal Strada 22 Decembrie 1989 și Strada Unirii	0	2	3	3	4	2,6
9	Proiect Integrat - Reorganizare și reconfigurare rețea stradală	3	5	5	4	3	4,2
10	Realizare Coridor de mobilitate urbană durabilă pe DN 18	4	5	4	5	5	4,7
11	Amenajare zona pietonala str. Decebal	2	4	5	4	4	4
12	Modernizare strazi in zona Complex turistic-tr.Prisei,Bradet,Faget,Stibina,Fantana,Viscut,Cascada,Haiducilor	2	3	3	3	4	3,1
13	Reabilitare parcare zonă centrală	3	1	1	1	3	1,6
16	Modernizarea străzilor din Orașul Borșa	2	3	4	3	3	3,1
22	Proiect integrat - Transport ecologic în Orașul Borcea	4	5	5	5	5	4,9
29	Proiect integrat - Amenajarea incintelor zonelor de locuire colectivă:	2	1	3	2	4	2,3
30	Reabilitarea/ modernizarea rețelei rutiere în zonele de extindere a intravilanului	2	4	3	3	4	3,4
31	Extinderea, amenajarea și reabilitarea zonelor pietonale și shared-space din Orașul Borșa	1	3	3	3	3	2,8
32	Reducerea emisiilor de CO2 în zona urbană prin construirea unui terminal intermodal de transport în zona Vest a Orașului Borșa	4	4	3	3	4	3,6
34	Reabilitarea aleilor pietonale și a infrastructurii rutiere din incinta cartierelor rezidențiale	2	3	3	3	3	2,9

• Numele și codul ariilor naturale protejate:

Aria de implementare a Planului de Mobilitate Urbană Durabilă a Orașului Borșa pentru perioada 2022 – 2030 are în vedere proiecte pe întregul teritoriu al zonei, structurate pe diferite direcții și obiective.

Planul propus aferent Planului de Mobilitate Urbană Durabilă a Orașului Borșa pentru perioada 2022 – 2030 are în componența sa o listă de proiecte care au ca arie de implementare Orașul Borșa; chiar dacă pentru o parte din proiectele prevăzute nu există informații detaliate cu privire la locul exact de implementare, acestea vor fi amplasate astfel încât să nu se suprapună cu teritoriul ariilor naturale protejate.

Ariile protejate administrate de Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate – Serviciul Teritorial Maramureș care se suprapun cu Orașul Borșa sunt:

Arii naturale protejate de interes național la nivelul Orașului Borșa	Suprafața (ha)
Sit Natura 2000 ROSCI0124 – Munții Maramureșului	106.967
Sit Natura 2000 ROSCI0125 – Munții Rodnei	47.945
Sit Natura 2000 ROSPA0131 – Munții Maramureșului	71.046

Memoriu de prezentare pentru "Planul de Mobilitate Urbană Durabilă a Orașului Borșa pentru perioada 2022-2030"

Arii naturale protejate de interes național la nivelul Orașului Borșa	Suprafața (ha)
Sit Natura 2000 ROSPA0085 – Munții Rodnei	54.826

ROSCI0124 – Munții Maramureșului a fost declarată arie protejată de interes național, în categoria parcuri naturale, începând cu anul 2005. Principalele motive ale desemnării au fost: prezența ultimei populații naturale de lostrită din Româna, prezența florei și faunei emblematice pentru Carpați în cadrul unor ecosisteme stabile, existența habitatelor naturale și întinderi mari, precum și un mod de viață tradițional, direct dependent de resursele naturale și încă păstrat într-o măsură semnificativă. **Situl ROSCI0124 – Munții Maramureșului**⁷ și aria de protecție specială avifaunistică **ROSPA0131 – Munții Maramureșului**, se suprapun peste Parcul Național Munții Maramureșului.

Situl ROSCI0125 – Munții Rodnei⁸ și **ROSPA008 – Munții Rodnei**, se regăsesc în totalitate în Parcul Național Munții Rodnei, cel mai mare parc național din Carpații Orientali, situat în partea nordică a lanțului Carpat, suprapundu-se peste cea mai mare parte a ariei Munților Rodnei. Situl de importanță comunitară ROSCI0125 Munții Rodnei se suprapune peste Parcul Național Munții Rodnei, iar în partea estică depășește limitele, cuprinzând și Căldarea Gagi. Aria de protecție avifaunistică ROSPA0085 Munții Rodnei se suprapune peste Parcul Național Munții Rodnei, iar în partea estică depășește limitele, cuprinzând și o parte din Munții Suhardului.

Planul propus aferent Planului de Mobilitate Urbană Durabilă a Orașului Borșa 2022 – 2030 **nu se suprapune pe teritoriul ocupat de ROSCI0125 – Munții Rodnei și ROSPA0085 – Munții Rodnei.**

O parte din investițiile aferente Planului de Mobilitate Urbană Durabilă a Orașului Borșa 2022 – 2030 **se vor realiza în imediata vecinătate a teritoriului ocupat de ROSCI0124 – Munții Maramureșului și Parcul Natural Munții Maramureșului (în zona de dezvoltare durabilă).** Având în vedere că proiectul este la faza de plan, nu au fost realizate ridicările topografice în coordonate Stereo 70 pentru toate investițiile propuse. Astfel, am extras coordonatele Stereo 70 prin transformarea coordonatelor WGS (din softul folosit pentru realizarea hărții) în programul Transdat, ceea ce poate genera erori de câțiva metri.

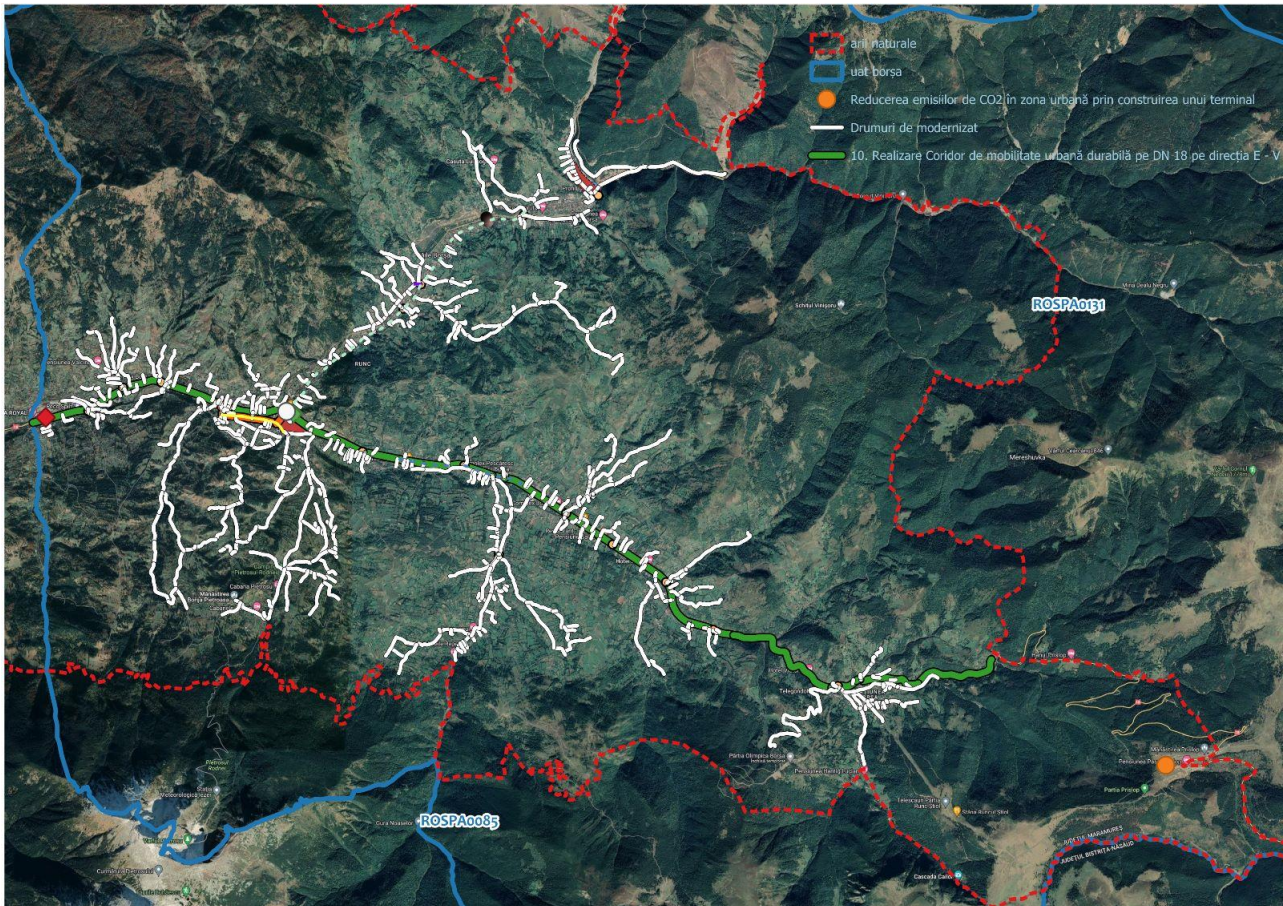
Atașăm o hartă cu investițiile propuse în cadrul Planului de Mobilitate Urbană Durabilă a Orașului Borșa 2022 – 2030, în care este evidențiată amplasarea acestora față de ariile protejate. Conform hărții atașate, sunt 3 străzi locale propuse pentru modernizare, în partea de sud și vest, care se opresc la limita ariei protejate ROSPA0085 – Munții Rodnei. De asemenea, investiția "Realizare Coridor de mobilitate urbană durabilă pe DN 18", se oprește la limita cu aria naturală protejată ROSCI0124 – Munții Maramureșului.

Tot în vecinătatea ariei naturale protejate ROSCI0124 – Munții Maramureșului se află și investiția "Reducerea emisiilor de CO₂ în zona urbană prin construirea unui terminal intermodal de transport în zona Vest a Orașului Borșa".

Harta investițiilor propuse în cadrul Planului de Mobilitate Urbană Durabilă a Orașului Borșa 2022 – 2030, în care este evidențiată amplasarea acestora față de ariile protejate:

⁷ https://www.muntimaramuresului.ro/images/Plan_de_management/Plan_de_management.pdf

⁸ https://www.parcrodna.ro/fisiere/pagini_fisiere/81/Planul%20de%20management%20PNMR,%20ROSCI0125%20si%20ROSPA0085%20Muntii%20Rodnei.pdf

Figură 3: Amplasarea ariilor naturale protejate

- **Prezența și efectivele/suprafețe acoperite de specii și habitate de interes comunitar în zona PP**

În interiorul ariilor naturale protejate nu vor exista modificări aduse în urma implementării proiectelor incluse în Planul de Mobilitate Urbană Durabilă a Orașului Borșa.

Proiectele cuprinse în Planul de Mobilitate Urbană Durabilă a Orașului Borșa, care se află în vecinătatea ariilor protejate sunt:

1. "Reducerea emisiilor de CO2 în zona urbană prin construirea unui terminal intermodal de transport în zona Vest a Orașului Borșa", aflat în vecinătatea ariei naturale protejate ROSCI0124 – Munții Maramureșului, la o distanță de 200m;
2. "Realizare Coridor de mobilitate urbană durabilă pe DN 18", aflat în vecinătatea ariei naturale protejate ROSCI0124 – Munții Maramureșului, la o distanță de 50m;
3. "Modernizarea străzilor din Orașul Borșa" aflat în vecinătatea ariei naturale protejate ROSCI0125 – Munții Rodnei și ROSPA0085 – Munții Rodnei, la o distanță de 10 - 50m.

În vecinătatea investițiilor propuse, nu au fost identificate specii și habitate de interes comunitar.

- Investiția "Reducerea emisiilor de CO2 în zona urbană prin construirea unui terminal intermodal de transport în zona Vest a Orașului Borșa" se află într-o zonă urbană, intens antropizată, în care nu se regăsesc habitate, specii de floră și faună de interes comunitar;
- Investiția "Realizare Coridor de mobilitate urbană durabilă pe DN 18", aflat în vecinătatea ariei naturale protejate ROSCI0124 – Munții Maramureșului, constituie un drum intens circulat, iar vecinătatea acestuia nu este propice pentru habitatele speciilor de floră și faună de interes comunitar;

Memoriu de prezentare pentru "Planul de Mobilitate Urbană Durabilă a Orașului Borșa pentru perioada 2022-2030"

- Investiția "Modernizarea străzilor din Orașul Borșa" aflat în vecinătatea ariei naturale protejate ROSCI0125 – Munții Rodnei și ROSPA0085 – Munții Rodnei, se află într-o zonă urbană, intens antropizată, în care nu se regăsesc habitate, specii de floră și faună de interes comunitar.

Proiectele propuse nu presupun ocuparea unor suprafețe suplimentare de teren din ariile protejate, acestea oprindu-se la limita ariilor protejate, conform planului de amplasament prezentat la capitolul anterior.

Planul de Mobilitate Urbană Durabilă a Orașului Borșa nu prevede lucrări ce duc la modificări fizice în ariile protejate de interes comunitar.

Efectivele/suprafețele acoperite de specii și habitate de interes comunitar pentru care au fost instituite ariile protejate sunt detaliate în continuare:

ROSCI0124 – Munții Maramureșului și ROSPA0131 – Munții Maramureșului.

Siturile Natura 2000 ROSCI0124 Munții Maramureșului și ROSPA00131 sunt importante pentru conservarea următoarelor specii de floră și faună:

Achillea oxyloba ssp. schurii	Herminium monorchis
Aconitum lycoctonum ssp. moldavicum	Hesperis matronalis ssp. moniliformis
Aconitum moldavicum	Juniperus communis
Allium victorialis	Lacerta agilis
Alopecurus pratensis ssp. laguriformis	Leucorchis albida
Anacamptis pyramidalis	Lilium bulbiferum
Andromeda polifolia	Linum perenne ssp. extraaxillare
Anemone narcissiflora	Listera cordata
Angelica archangelica	Listera ovata
Anguis fragilis	Lychnis nivalis
Anthemis carpatica	Lycopodiella inundata
Armeria pocutica	Melampyrum saxosum
Armoracia macrocarpa	Menyanthes trifoliata
Bufo bufo	Microtus agrestis
Campanula carpatica	Molinia caerulea
Campanula patula ssp. abietina	Muscardinus avellanarius
Campanula polymorpha	Myoxus glis
Capreolus capreolus	Narcissus poeticus ssp. radiiflorus
Carex curta	Nardus stricta
Carex echinata	Neomys anomalus
Carex limosa	Neomys fodiens
Carex pauciflora	Onobrychis montana ssp. transilvanica
Carex pilulifera	Orchis coriophora
Carex rostrata	Orchis laxiflora ssp. elegans
Centaurea carpatica	Orchis militaris
Centaurea kotschyana	Orchis morio
Cephalanthera damasonium	Orchis ustulata
Cephalanthera longifolia	Parnassius mnemosyne
Cerastium transsilvanicum	Phyteuma tetramerum
Cervus elaphus	Phyteuma vagneri
Cochlearia borzaeana	Pinus mugo
Coeloglossum viride	Pinus nigra
Corallorhiza trifida	Pipistrellus pipistrellus
Cottus poecilopus	Platanthera bifolia
Crocidura suaveolens	Poa rehmannii
Dactylorhiza cordigera	Primula elatior ssp. leucophylla
Dactylorhiza incarnata	Pulmonaria filarszkyana
Dactylorhiza maculata	Rana temporaria
Dactylorhiza sambucina	Ranunculus carpaticus
Deschampsia cespitosa	Ranunculus thora
Deschampsia flexuosa	Rhododendron myrtifolium
Dianthus tenuifolius	Salamandra salamandra
Doronicum carpaticum	Salix bicolor
Drepanocladus sp.	Scheuchzeria palustris
Drosera rotundifolia	Silene nutans ssp. dubia
Empetrum nigrum	Silene zawadzki
Empetrum nigrum ssp. hermaphroditum	Soldanella montana

Memoriu de prezentare pentru "Planul de Mobilitate Urbană Durabilă a Orașului Borșa pentru perioada 2022-2030"

Empetrum nigrum ssp. nigrum	Sorex minutus
Epilobium palustre	Sphagnum cuspidatum
Epipactis atrorubens	Sphagnum spp.
Epipactis helleborine	Spiranthes spiralis
Epipactis palustris	Streptopus amplexifolius
Epipactis sessilifolia	Swertia perennis
Erigeron alpinus	Symphyandra wanneri
Eriophorum vaginatum	Traunsteinera globosa
Erysimum witmannii	Triturus alpestris
Festuca carpatica	Typha shuttleworthii
Galanthus nivalis	Vaccinium microcarpum
Galium palustre	Vaccinium uliginosum
Genista tinctoria	Valeriana dioica ssp. simplicifolia
Gentiana punctata	Veronica fruticans
Goodyera repens	Vipera berus
Gymnadenia conopsea	Heracleum carpaticum
Hedysarum hedysaroides	Heracleum palmatum

Siturile Natura 2000 ROSCI0124 Munții Maramureșului și ROSPA00131 sunt importante pentru conservarea următoarelor habitate:

Agrimonia pilosa	Luther Luther
barba carpatica	Lycaena dispar
Bol pestriț	Lynx lynx
Buxbaumia viridis	Meesia longiseta
Campanula serrata	Myotis blythii
Canis lupus	Myotis myotis
Carabus Hampei	Pholidoptera transsylvanica
Variola Carabus	Poa granitic subsp. disparate
Carabus zawadzki	Pseudogautotina excelenta
Fibră de ricin	Rhinolophus ferrumequinum
Chilostoma banaticum	Rhinolophus hipposideros
Gobio fiert toate celelalte	Romanogobio uranoscopus
Cypripedium calceolus	Rosalia alpina
Dicranum verde	Balcani Sabanejewia
Eleocharis carniolica	Telestes souffia
Eudontomyzon danfordi	Tozzia carpathica
pușculiță	Triturus montandoni
Ligularia sibirica	Ursus arctos
Liparis loeselii	

ROSCI0125 – Munții Rodnei și ROSPA0085 – Munții Rodnei

Siturile Natura 2000 ROSCI0125 – Munții Rodnei și ROSPA0085 – Munții Rodnei sunt importante pentru conservarea următoarelor specii:

Barbus carpathicus	Lynx lynx
Bombina variegata	Microtus tatricus
Buxbaumia viridis	Myotis bechsteinii
Campanula serrata	Myotis blythii
Canis lupus	Myotis myotis
Carabus hampei	Pholidoptera transsylvanica
Carabus variolosus	Poa granitica subsp. disparilis
Carabus zawadzki	Pseudogautotina excellens
Chilostoma banaticum	Rhinolophus euryale
Cordulegaster heros	Rhinolophus ferrumequinum
Cottus gobio all others	Rhinolophus hipposideros
Cucujus cinnaberinus	Rosalia alpina
Dicranum viride	Telestes souffia
Eudontomyzon danfordi	Tozzia carpathica
Euplagia quadripunctaria	Triturus cristatus
Hamatocaulis vernicosus	Triturus montandoni

Memoriu de prezentare pentru "Planul de Mobilitate Urbană Durabilă a Orașului Borșa pentru perioada 2022-2030"

Lucanus cervus
Lutra lutra

Ursus arctos

Siturile Natura 2000 ROSCI0125 – Munții Rodnei și ROSPA0085 – Munții Rodnei sunt importante pentru conservarea următoarelor specii:

Achillea oxyloba ssp. schurii	Luzula sudetica
Aconitum lycoctonum ssp. moldavicum	Lychnis nivalis
Aconitum toxicum	Lycopodium spp.
Allium schoenoprasum ssp. sibiricum	Marmota marmota marmota
Allolobophora carpathica	Martes foina
Alopecurus pratensis ssp. laguriformis	Martes martes
Anacamptis pyramidalis	Menyanthes trifoliata
Androsace chamaejasme	Microtus agrestis
Androsace obtusifolia	Microtus arvalis
Angelica archangelica	Miramella ebneri
Anguis fragilis	Mustela nivalis
Anthemis tinctoria ssp. fussii	Nardus stricta
Apodemus flavicollis	Natrix natrix
Arnica montana	Nigritella nigra ssp. rubra
Arvicola terrestris	Onobrychis montana ssp. transsilvanica
Asplenium cuneifolium	Orchis coriophora ssp. coriophora
Bartsia alpina	Orchis laxiflora ssp. elegans
Botrychium multifidum	Orchis mascula ssp. signifera
Bufo bufo	Orchis militaris
Campanula patula ssp. abietina	Orchis morio ssp. morio
Capreolus capreolus	Orchis ustulata
Cardamine pratensis ssp. rivularis	Papaver alpinum ssp. corona-sancti-stephani
Carex chordorrhiza	Parnassia palustris
Carex curta	Pinguicula alpina
Carex dacica	Pinguicula vulgaris_del
Carex echinata	Pinus mugo
Carex lepidocarpa	Plantago atrata ssp. carpatica
Carex limosa	Poa granitica subsp. disparilis
Carex pauciflora	Poa laxa ssp. pruinosa
Carex pediformis	Poa rehmannii
Carex rostrata	Podarcis muralis
Centaurea kotschyana	Potentilla palustris
Centaurea pinnatifida ssp. pinnatifida	Primula elatior ssp. leucophylla
Cerastium alpinum	Primula minima
Cerastium transsilvanicum	Psodos quadrifaria
Cervus elaphus	Pyrola rotundifolia
Chionomys nivalis	Rana dalmatina
Chrysosplenium alpinum	Rana temporaria
Clethrionomys glareolus	Ranunculus glacialis
Clinopodes rodnaensis	Ranunculus thora
Coronella austriaca	Rupicapra rupicapra
Dactylorhiza cordigera	Salamandra salamandra
Dactylorhiza cordigera ssp. sicularum	Salix bicolor
Dianthus glacialis ssp. gelidus	Salix hastata
Dianthus spiculifolius	Salix retusa ssp. kitaibeliana
Dianthus tenuifolius	Saxifraga carpatica
Drosera rotundifolia	Saxifraga stellaris ssp. stellaris
Elaphe longissima	Scabiosa lucida ssp. barbata
Empetrum nigrum	Sciurus vulgaris
Epilobium nutans	Selaginella selaginoides
Erebia pharte	Sempervivum montanum
Erebia sudetica	Senecio incanus ssp. carniolicus
Eriophorum scheuchzeri	Sesleria rigida ssp. haynaldiana
Felis silvestris	Sicista betulina
Festuca nitida ssp. flaccida	Silene acaulis

Memoriu de prezentare pentru "Planul de Mobilitate Urbană Durabilă a Orașului Borșa pentru perioada 2022-2030"

Festuca pachyphylla	Silene pusilla
Festuca versicolor ssp. dominii	Soldanella hungarica ssp. hungarica
Galanthus nivalis	Sus scrofa
Gentiana lutea	Swertia perennis
Heracleum carpaticum	Talpa europaea
Heracleum palmatum	Tetracanthella transylvanica
Hesperis nivea	Thymus bihoriensis
Hesperis oblongifolia	Thymus comosus
Hyla arborea	Traunsteinera globosa
Juncus castaneus	Trisetum macrotrichum
Juncus triglumis	Triturus alpestris
Kobresia simpliciuscula	Triturus vulgaris
Lacerta agilis	Trollius europaeus
Larix decidua ssp. carpatica	Valeriana dioica ssp. simplicifolia
Leontopodium alpinum	Vipera berus
Ligusticum mutellina	Vulpes vulpes
Linum perenne ssp. extraaxillare	Zootoca vivipara
Lithobius punctulatus	

- **Legătura dintre PP și managementul conservării ariilor naturale protejate de interes comunitar**

Planul de Mobilitate Urbană Durabilă nu are legătura directă și nu este necesar pentru managementului conservării ariilor naturale protejate. Siturile identificate în proximitate cu aria de implementare a proiectelor propuse în cadrul planului de mobilitate urbană durabilă sunt descrise la cap V – "Estimarea impactului potențial al PP asupra speciilor și habitatelor din ariile naturale protejate de interes comunitar".

Obiectivele de conservare au fost concepute în primul rând pentru asigurarea menținerii sau îmbunătățirii stării de conservare pentru speciile și habitatele de interes comunitar și apoi, în plan secund de managementul vizitatorilor, informare și conștientizare, managementul datelor și altele. În implementarea programului, mai exact în faza de construcție, pot apărea anumite constrângeri care să reducă eficacitatea măsurilor de conservare din planurile de management. În consecință, efectele negative se pot răsfrânge asupra obiectivelor de conservare care fac referire la îmbunătățirea sau menținerea favorabilă a stării de conservare a speciilor și habitatelor de interes comunitar. Acest lucru este valabil doar pentru programele care presupun lucrări de construcții pe teritoriul sau în proximitatea ariilor naturale protejate de interes comunitar sau național – **programe ce nu există** în Planul de Mobilitate Urbană Durabilă a Orașului Borșa pentru perioada 2022-2030.

Mai mult, din iulie 2020 este obligatorie evaluarea impactului proiectelor în raport cu obiectivele specifice de conservare, obiective elaborate în cadrul studiilor de fundamentare a planurilor de management. Astfel, toate proiectele care conform Legii nr. 282 din 2018 necesită derularea procedurii de evaluare a impactului asupra mediului, vor analiza impactul potențial al acestora asupra siturilor, în funcție de necesitățile aplicate ale ariilor naturale protejate.

- **Estimarea impactului potențial al PP asupra speciilor și habitatelor din ariile naturale protejate de interes comunitar**

Proiectele propuse în cadrul Planului de Mobilitate Urbană Durabilă a Orașului Borșa pentru perioada 2022-2030 sunt diverse în ceea ce privește natura lor, proiectele fiind grupate în patru grupe, după cum urmează:

- **Transportul public în comun:** acțiuni pentru dezvoltarea ariei de acoperire a transportului public urban, introducerea de SmartSchool Bus-uri, amenajare stații inteligente de transport, realizare dispecerat transport public, introducerea unui transport public ecologic;

Memoriu de prezentare pentru "Planul de Mobilitate Urbană Durabilă a Orașului Borșa pentru perioada 2022-2030"

- **Parcări:** acțiuni de reabilitare a parcărilor, amenajarea acestora cu echipamente speciale, promovarea și implementarea conceptului Park&ride, realizarea unei politici de parcare și implementarea unui sistem de management al parcărilor;
- **Transportul nemotorizat:** creșterea gradului de deplasare utilizând mijloace de transport nemotorizat prin crearea unei infrastructuri dedicate pietonilor și bicicliștilor (inclusiv zone de esplanadă), separată de de traficul greu motorizat, menită să crească calitatea vieții cetățenilor;
- **Siguranța rutieră:** creșterea siguranței rutiere prin localizarea infrastructurii afectate, îmbunătățirea/modernizarea acesteia și eliminarea factoriilor de risc din zonele urbane respective.

Modificările fizice care decurg în urma implementării acestor proiecte sunt, de asemenea, foarte variate și în mare parte ar putea fi grupate în funcție de categoriile de proiecte aferente fiecărui domeniu de dezvoltare în parte.

Planul de Mobilitate Urbană Durabilă a Orașului Borșa nu prevede lucrări ce duc la modificări fizice în ariile protejate de interes comunitar.

Planul de Mobilitate Urbană Durabilă a Orașului Borșa nu afectează direct sau indirect zonele de hrănire/reproducere/migrațiune a păsărilor și nu conduce la izolare reproductivă a vreunei specii de interes comunitar sau a speciilor de tipice ce intră în compoziția unui habitat de interes comunitar.

La definitivarea localităților precise ale tuturor componentelor din fiecare proiect, se vor realiza vizite pe amplasament, se vor identifica habitatele și speciile din cadrul ariilor naturale protejate și se vor evalua toate tipurile de impact negativ generate de proiectele respective.

Notă:

Nu au fost incluse în analiza, proiectele și planurile care dețin deja act de reglementare, formele de impact produse de acestea fiind analizate în cadrul documentațiilor elaborate pentru obținerea acordurilor de mediu aferente – respectiv: Proiectele aflate în implementare, Proiectele care au obținut aviz de mediu, Proiectele prevăzute în cadrul Planului Județean de Gestionare a Deșeurilor Maramureș etc.

Condițiile cheie și măsurile de reducere a impactului propuse pe baza evaluării domeniilor cheie:

- În cazul etapelor care presupun lucrări de construcții sau investiții se recomandă ca, încă din etapa de studiu de fezabilitate, să se verifice localizarea în raport cu arealele sensibile (arii naturale protejate) și, în măsura în care este posibil, să fie evitată suprapunerea cu acestea;
- Activitățile întreprinse în cadrul Planului de Mobilitate Urbană Durabilă a Orașului Borșa trebuie să corespundă și vor fi corelate cu măsurile cuprinse în strategiile și planurile privind schimbările climatice, calitatea aerului, calitatea apei (planurile de management ale bazinelor hidrografice), managementul deșeurilor și al planurilor de management ale ariilor naturale protejate;
- Se va urmări ca toate investițiile de tipul parcurilor/siturilor industriale să se realizeze în afara ariilor naturale protejate;
- Toate proiectele care presupun plantări de arbori sau alte specii ierboase, vor utiliza speciile indigene specifice etajului nemoral pe care sunt propuse lucrările; sunt preferate pepinierele din proximitatea amplasamentelor proiectelor
- Proiectele care produc alterarea condițiilor de sol vor implementa obligatoriu măsuri de eliminare/prevenirea instalării speciilor invazive
- Nu se vor lăsa terenuri goale, lipsite de vegetație la finalizarea proiectului în vederea prevenirii instalării speciilor invazive de plante;
- Toate proiectele care presupun activități în interiorul sau în proximitatea siturilor Natura 2000 vor avea în vedere să nu producă impact negativ semnificativ;

Memoriu de prezentare pentru "Planul de Mobilitate Urbană Durabilă a Orașului Borșa pentru perioada 2022-2030"

- Organizările de șantier, depozitele temporare de materii prime sau deșeuri, gropile de împrumut, stațiile de sortare se vor amplasa în afara ariilor naturale protejate;
- Se vor respecta prevederile Planurilor de management și a regulamentelor aprobate ale ariilor naturale protejate.

În cele ce urmează, se propune un set relevant de indicatori de monitorizare ai prezentului document, ce vor fi calculați pe baza rezultatelor programelor individuale de monitorizare la nivelul fiecărui proiect în parte. Informațiile și datele necesare vor fi furnizate de titularii proiectelor individuale, precum și de custozii/administratorii siturilor Natura 2000 și autoritățile de protecția mediului.

Memoriu de prezentare pentru "Planul de Mobilitate Urbană Durabilă a Orașului Borșa pentru perioada 2022-2030"

Aspecte de mediu	Obiective de mediu relevante pentru PMUD a Orașului Borșa 2022-2030	Indicatori de monitorizare	Frecvența	Descriere	Responsabil
Aer	Îmbunătățirea calității aerului prin reducerea emisiilor generate de către proiecte de eficiență energetică și de mobilitate urbană durabilă	Emisii de poluanți în atmosferă (COx, NOx, SO ₂ , particule în suspensie, metale grele, COV, HAP) rezultate în perioada de construcție a proiectelor propuse	Măsurători trimestriale în faza de execuție; Măsurători semestriale în faza de funcționare;	Prin implementarea proiectelor, în faza de execuție, este posibil ca emisiile de poluanți să aibă valori ce depășesc limitele admisibile stabilite prin legislația privind calitatea aerului înconjurător, dar în faza de funcționare acestea să aibă o descreștere semnificativă față de situația actuală, prin implementarea unor tehnologii nepoluante	Primăria Orașului Borșa Beneficiarii proiectelor
Apă (de suprafață și subterană)	Îmbunătățirea calității apelor prin reducerea emisiilor generate de către activitățile de către proiectele de infrastructură, construcții civile, etc.	Modificările produse în regimul hidro-geomorfologic asociate proiectelor - număr de cursuri de apă/lacuri pe care se fac amenajări în scop hidroenergetic, număr de lucrări provizorii în albie în faza de execuție lucrări;	Semestrial	Menținerea valorilor limită admise pentru evacuarea apelor uzate	Primăria Orașului Borșa Beneficiarii proiectelor
Sol	Menținerea stării ecologice a solului	Emisii de poluanți în atmosferă (COx, NOx, SO ₂ , particule în suspensie, metale grele, COV, HAP) rezultate în perioada de construcție a proiectelor propuse	Anual, atât în faza de execuție, cât și în faza de funcționare	Evoluția emisiilor de poluanți în atmosferă poate conduce la o estimare a evoluției calității solului;	Primăria Orașului Borșa Beneficiarii proiectelor
Schimbări climatice	Scăderea emisiilor de gaze cu efect de seră generate din sectorul energetic pentru atingerea țintelor impuse de UE;	Emisiile de gaze cu efect de seră (CH ₄ , N ₂ O, NOx, CO, CO ₂ , NMVOC)	Măsurători semestriale	Realizarea acestui obiectiv depinde mai mult de implementarea proiectelor de mobilitate urbană durabilă, dezvoltarea sistemului de transport public ecologic, realizarea construcțiilor eficiente energetice.	Primăria Orașului Borșa Beneficiarii proiectelor

Memoriu de prezentare pentru "Planul de Mobilitate Urbană Durabilă a Orașului Borșa pentru perioada 2022-2030"

Aspecte de mediu	Obiective de mediu relevante pentru PMUD a Orașului Borșa 2022-2030	Indicatori de monitorizare	Frecvența	Descriere	Responsabil
Biodiversitate	Conservarea habitatelor și speciilor de floră și faună de importanță comunitară	Suprafețele de habitate Natura 2000 (ha) din interiorul siturilor de interes comunitar afectate reversibil de lucrările de construcții aferente proiectelor propuse	In faza de execuție și în faza de funcționare prin programe de monitorizare, care vizează diferite etape din ciclul biologic, în funcție de fiecare clasă de organism	Localizarea proiectelor (cele pentru care nu s-a stabilit încă amplasamentul) va evita traversarea ariilor naturale protejate astfel încât să nu fie afectate habitatele;	Primăria Orașului Borșa Beneficiarii proiectelor
Conservarea resurselor naturale	Reducerea exploatării resurselor epuizabile și facilitarea utilizării celor regenerabile	Cantitatea de combustibili alternativi utilizată (tone echivalent produs petrolier)	Anual	În faza de proiectare/ definire a proiectelor se pot impune măsuri de dotare a instalațiilor care utilizează surse epuizabile cu tehnologii/ instalații care pot utiliza și combustibili/ alternativi;	Primăria Orașului Borșa Beneficiarii proiectelor
Deșeuri	Reducerea cantităților de deșeuri generate și creșterea gradului de reciclare/valorificare pentru toate tipurile de deșeuri;	Cantitatea de deșeuri generate, (tone/an) - pentru proiectele propuse	Anual	-	Primăria Orașului Borșa Beneficiarii proiectelor
Eficiență energetică	Îmbunătățirea eficienței energetice și utilizarea durabilă a resurselor pentru producerea energiei.	Numărul de proiecte privind modernizarea/ reabilitarea/ re tehnologizarea propuse	Anual	-	Primăria Orașului Borșa Beneficiarii proiectelor

Concluzie:

În cadrul prezentului studiu au fost evaluate implicațiile privind protecția mediului ce decurg în urma implementării obiectivelor de investiții prevăzute în cadrul Planului de Mobilitate Urbană Durabilă a Orașului Borșa în perioada 2022-2030 însă acestea urmează a fi detaliate ulterior în cadrul procedurii de mediu pentru obținerea acordului de mediu (procedura EIA) pentru fiecare obiectiv de investiție din cadrul prezentului document.

În cadrul studiului, au fost evaluate potențialele surse de poluare și impactul generat de obiectivele Planul de Mobilitate Urbană Durabilă a Orașului Borșa asupra apei, aerului, solului și subsolului, biodiversității, așezărilor umane, nivelului de poluare sonoră și vibrații. De asemenea, au fost propuse măsuri și un plan de monitorizare pentru diminuarea sau eliminarea impactului negativ produs asupra mediului și încadrarea efectelor adverse în limite admisibile.

Pe termen lung, Planul de Mobilitate Urbană Durabilă a Orașului Borșa, are în vedere atingerea următoarelor obiective:

- Accesibilitate:
 - o Creșterea gradului de accesibilitate la transportul public, prin extinderea traseelor de transport public;
- Siguranță și securitate:
 - o Creșterea siguranței circulației și reducerea numărului de accidente și a severității acestora;
- Mediu sănătos:
 - o Scăderea poluării atmosferice;
 - o Scăderea poluării fonice;
 - o Scăderea cantităților de emisiilor de gaze cu efect de seră provenite din traficul rutier motorizat;
 - o Creșterea gradului de utilizare a modurilor de transport alternative și a transportului public;
- Calitatea mediului urban:
 - o Reducerea impactului traficului asupra zonelor locuite, prin reducerea volumelor de trafic.

În lipsa datelor privind posibila amplasare, pentru categoriile de acțiuni/proiecte se pot stabili măsuri cu caracter orientativ pentru viitoare evaluări la nivel de proiect, respectiv măsuri de prevenire/reducere a impactului stabilite prin legislație, cât și din planurile de management ale ariilor naturale protejate prin care să se asigure menținerea integrității siturilor Natura 2000. **Totuși, Planul propus nu vizează teritoriul ocupat de siturile de importanță comunitară.**

La definitivarea locațiilor precise ale tuturor componentelor din fiecare proiect, se vor realiza vizite pe amplasament, se vor identifica habitatele și speciile de interes comunitar și se va studia detaliat impactul realizării proiectelor asupra acestora.

În conformitate cu prevederilor OUG 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, cu modificările ulterioare, art. 23 alin (2) *"În rezervațiile naturale nu sunt permise activități de utilizare a resurselor naturale. Prin excepție, sunt permise numai acele intervenții care au drept scopuri protejarea, promovarea și asigurarea continuității existenței obiectivelor pentru care au fost constituite, precum și unele activități de valorificare durabilă a anumitor resurse naturale"*.

Memoriu de prezentare pentru "Planul de Mobilitate Urbană Durabilă a Orașului Borșa pentru perioada 2022-2030"

Conform OUG 57/2007 cu modificările ulterioare, art. 24, alin. (2) Planurile de dezvoltare pentru zonele incluse în arii naturale protejate se modifică de către autoritățile responsabile în conformitate cu prevederile planurilor de management, respectiv cu obiectivele de conservare a ariilor naturale protejate.

Ca urmare a implementării Planului de Mobilitate Urbană Durabilă a Orașului Borșa prin programele și activitățile prevăzute, se estimează ca efectele pe termen mediu și lung vor fi în general pozitive datorită faptului că vor adresa unele probleme precum emisiile de gaze cu efect de seră, poluarea factorilor de mediu și biodiversitatea. Pe termen lung, se preconizează că impactul pozitiv va depăși efectul tuturor impacturilor negative.

Obiectivele și proiectele prevăzute în Planului de Mobilitate Urbană Durabilă a Orașului Borșa **nu vor aduce schimbări Siturilor din Parcurile Naționale Protejate** iar Primăria Orașului Borșa se angajează că va asigura respectarea tuturor prevederilor legale în domeniu pentru fiecare proiect ce urmează să fie implementat.

Semnătura

Paul Petruș

